

OBĚŽNÍK

České katolické misie

Ročník XXI

Paříž
zima 1990

Dvojčíslo 5/6

Prátele,

odchodem otce Koláře se Česká katolická misie v Paříži dostala do svízelné a nezáviděníhodné situace. Naše řídka, přesto však pravidelná setkání s náboženským i s občasným kulturním programem, přednáškami, tradičními prodeji českých knih, společnými besedami zavlažovanými čajem i aperitivy a oslazovanými domácími koláči - mohou neodvolatelně patřit minulosti, nenajde-li se nástupce za otce Koláře. Ten doufá, že se najde a Misie nezanikne, budeme-li se o to ovšem snažit také my sami.

Tři důležité věci v tomto směru můžeme udělat ihned:

1. Pomoci dotazníku, který je přiložen k tomuto číslu, zjistit, zda si přejete aby činnost Misie pokračovala i nadále.

2. V kladném případě napsat dopis otci biskupu Škarvadovi se žádostí o vyslání náhrady za otce Koláře.

Linoryt Josefa Čapka 1918

3. Udržet vydávání *Oběžníku*. Byl založen, jak všichni víme, otcem Bernáčkem a měl sloužit - a slouží - jako pojítka mezi krajany v Paříži a ve Francii. V příštím roce by měl zahájit XXII. ročník svého trvání; přestane-li vycházet, těžko se nalezne náhrada, neboť v současné době francouzská administrativa nerada povoluje zakládání nových periodik s nárokem na slevu poštovního.

Toto číslo, které držíte v ruce, je první vydání po odchodu otce Koláře. Má-li však *Oběžník* vycházet dále, je třeba splnit dva předpoklady. Předně, že ti, kdo se ujali vydávání, budou pokračovat v této dobrovolné a samozřejmě neplacené práci. Za druhé je zapotřebí vaší podpory, mimo jiné také finanční.

Vydání každého čísla (současná tiráž 350 výtisků) přijde totiž zhruba na 860 franků: obálky 55, tisk barevného záhlaví 95, papír 30, tisk a sešívání 290 a silně zlevněné poštovné 390 franků.

O prvním předpokladu není třeba se šítit, neboť dobrovolníci pro tuto práci se našli. O plnění druhého předpokladu se zatím nic říci nedá, bude záležet na vašem rozhodnutí i na vaší spolupráci.

+++

Vaše redakce Oběžníku

PŘED ROKEM: **OSLAVY SVATOŘEČENÍ
ANEŽKY ČESKÉ**

Chrám sv. Víta 25.11.1989

Narodila se v roce 1205 (?) jako dcera Přemysla Otakara I. Odmítla nabídku k sňatku s císařem Fridrichem II. (1231). S pomocí svého bratra Václava I. založila v Praze první klášter františkánů a klášter klarisek, do něhož sama vstoupila (1234) a stala se jeho představenou. Založila též špitální bratrstvo, z něhož se později stal řád křižovníků s červenou hvězdou. Zprostředkovala usmíření krále Václava I. s jeho synem Přemyslem Otakarem II. (1249).

Svědectví o jejím příkladném životě a vroucí zbožnosti podávají listy sv. Kláry a papeže Řehoře IX. Zemřela 2. března 1282 ve svém klášteře „Na Františku“. Za blahoslavenou byla prohlášena v roce 1874.

**Anežko naše, blažená, milá, tys české země růžička bílá,
vykvetší jednou za řadu věků. Zavaž si srdce Čechů svých k vděku.** *B. Dlouhá (1930)*

*Od kostela St Ignace (Paříž)
ke kostelu sv. Ignáce (Praha)*

to je po silnici a podle zvolené trasy 1.126 - 1.135 km, zhruba tedy stejně daleko jako z Paříže na italskou hranici u Mentonu. Situaci v jezuitských rezidencích u stejnojmenných kostelů v Paříži a v Praze lze srovnávat už mnohem obtížněji. Lze přesto mluvit o štěstí - pražští jezuité mohli poměrně snadno získat zpět dům, který byl až do osudné noci ze 13. na 14. dubna 1950 sídlem českého provinciála Tovaryšstva Ježíšova a kde tehdy byla také celá řada českých jezuitů zatčena a bez průtahů odvečena do lágrů. Dům se totiž stal Kněžským domovem a v posledních letech prakticky jakýmsi hotelem a baštou smutně proslulé organizace "Pacem in Terris". Její rozplynutí totiž znamenalo automatické uvolnění domu, do kterého se jezuité, vedení dnešním otcem provinciálem Janem Pavlíkem, mohli vrátit už v únoru.

Od té doby se přestavuje a zatím ještě mnoho schází k zajištění minima pohodlí. Funguje zatím například jen jedna provizorní sprcha v suterénu vedle kotelny, dům je plný dělníků a provizorní osvětlení v kostele "bouchlo" zrovna při zádušní mši svaté za P. Cyrila Stavěla, benediktýna z nedalekého emauzského kláštera. Okolo kostela stojí lešení, varhany jsou demontovány a hledají se nové, levnější, vyčištění barokních štuk interiéru se provede "až budou peníze". Ze zahraničí pomáhají seč síly stačí, ale až se jednou sami přijdete podívat, udiví vás rozsah započatých prací. Skoro měsíc se nepracovalo protože nebyly. . . kohoutky k vybavení koupelen a záchodů! Nakonec byly koupeny v Římě a složité dopravovány na stavbu přes poutníky z jižní Moravy.

Po překladech na biskupské synodě v Římě a krátkém pobytu v Taizé jsem tedy dorazil oklikami do Prahy, jen pár dní před vizitací jezuitů v Československu jezuitským generálem z Říma. Asi budu mít příležitost projet s ním kousek Čech a Moravy a tak se podílet na tomto svátku českých a slovenských jezuitů. Bude to také příležitost uvážit, co dál dělat v nesnadné a zároveň mimořádně slibné situaci u nás. Před jezuitu u nás totiž stojí nejen obrovské překážky, ale také skutečně historické možnosti. Jen těch sil a lidí schopných něco dělat kdyby bylo více!

Už třetí den po svém návratu do Prahy jsem dostal pozvání k účasti na zahajovacím zasedání organizmu "Spes nova" ve starodávném Karolinu. Když do sálu vstupoval profesorský sbor naší univerzity v čele s rektorem Dr. Paloušem a s naším dobře známým otcem biskupem Skarvadou - všichni v příslušném oděvu - a když potom akademický sbor zahájil zasedání Černoohorského skladbou "Laudate", musím se přiznat, že jsem měl slzy v očích. Německý profesor teologie z Tuebingen vedle mě se na mě díval trochu udiveně, ale když jsem se podíval na otce Skarvadu a na otce Koláčka z Vatikánského rozhlasu, viděl jsem, že se jim vede stejně.

Váš

Tety Horová

Hezkyčesky Od Podlahy

... se můžeme bavit komickými historkami tvořenými hrou se slovy. Třeba jak se ve společnosti jistý pán chlubí, že viděl člověka polykajícího meče a jeden z naslouchajících pánů k tomu vážně poznamená, že on zase ví o člověku, který polyká mlaskaje. Známý je i ten otřepaný studentský vtíp na nemožnou přechodníkovou vazbu ve větách jako : Koukaje z okna přselo... , jda kolem rohu koplá ho kráva... atp. Čeština totiž, na rozdíl od některých jiných jazyků, nemůže užít přechodníku při různých podmínkách obou sloves.

Ano, hádáte správně, tentokrát bude řeč o přechodníku. Chudák přechodník! Měli bychom nad ním a nad nedobudovanou českou skladbou spíš truchlit a neposmívat se: zchudli jsme totiž o významnou syntaktickou možnost staršího jazyka (přechodníkové konstrukce jsou charakteristické pro spisovné jazyky se starou písemnou tradicí) a zchudli v poměru i k jiným jazykům.

V lidové mluvě se přechodník minulý (dělav, prosiv) již vůbec nevyskytuje. Zřídka se užije přechodník přítomný sloves nedokonavých (dělaje, prose), nebo budoucí sloves dokonavých (přinesa, pustě); ten skoro pokaždé jen v ději předminulém (přijda domů, umyl se). Oba však čím dál víc ustrnují, tj. vyskytují se pouze v jediném tvaru a většinou jen v nemnohých ustálených případech. Navíc to platí jen o nářečích moravských, neboť v Čechách přechodníky skoro úplně vymřely (přinda = přijda, přijdouc, přijdouce). Slovenština - vzhledem k tomu, že je bližší mluvenému základu - má jen jeden přechodník; ten tvarově odpovídá českému přechodníku přítomnému (píše, píšíc, píšice), objevuje se však také jen v jediném tvaru (píšuc, mľčiac).

Vlivem lidového zvyku se staly přechodníky výrazovým prostředkem pouze knižním a v jejich užití je možno rozeznat značné individuální rozdíly. Ještě v 19. stol. byl přechodník používán zcela běžně buditeli, v próze Máchově i ostatními spisovateli (Němcová: ... *přišedši domů, převlékla se babička...*; Rais: ... *vychvátav na ulici, zastavil se...*), v novější době snad jen Vančurou a Olbrachtěm.

V dnešním mluveném projevu vyvolává přechodník dojem něčeho nenormálního, školometského, pedantského a to i na jevišti. V r. 1926 napsal K. Čapek: *V divadle je vše možno a přijatelné, ale co je téměř nemožno je přechodník. Jsou případy, kdy hrdinka pronese: „Přistoupivši k oknu zvolala jsem na něho...“, nebo věci ještě strašnější.* Pro humorné důstojné vyjadřování směšných nebo staromódních figurek poslouží ovšem přechodník znamenitě: ... *kdyby můj prapradědeček, uvarovav se pradědečka...* (V+W); ... *člověk přijde utrmácen, celý den pracovaje, chléb vezdejší dobýváje...* (Spejbl k Hurvínkovi). Uvědomte si: i dětem už slouží přechodník k zábavě).

V divadle ABC Werich s Horníčkem bavili své diváky na účet přechodníku v *Těžké Barboře* takto:

H : ... *příchozí vejda, okamžitě vidí...*

- W : *Ke mně chodí taky Vejda. Voba Vejdové - i ten mladší.*
 H : *K vám voba? Ke mně jenom starší... Takže - příchodí Vejda vejda...*
 W : *Teď k vám vešli voba, né?* H : *Nene, to druhý nebyl bratr - to byl přechodník.* W : *Je ale bratrovi hrozně podobný!*
 H : *Ano, voni jsou si všichni, celá rodina, podobný. Voni ani kolikrát nevědí: přišel brácha nebo přechodník? - Vejdová k vám nechodí?*
 W : *Ne.* H : *Vejdová má taky přechodník.* W : *Ale vypadá dobře!*
 H : *Vejdouc.* W : *Vejdouc?* H : *Jo! To se dá poznat. Bratři od přechodníku ne, ale Vejdová jo.*

Co tomu všemu říkáte? Není vám přechodníků líto?

Četli jsme knihu

Antonín Cékota GENIÁLNÍ PODNIKATEL TOMÁŠ BAŤA
 (V r. 1981 vydalo nakl. 68 Publishers, Corp. Toronto)

Československá vláda se rozhodla s bezpříkladnou odvahou zabránit nebezpečí inflace zhodnocením koruny a její stabilizací ke švýcarskému franku. Ministr financí Dr. Karel Rašín řídil měnovou politiku od poloviny roku 1921 tak, že čs. koruna stoupla z pěti švýcarských centimů na 18 centimů do poloviny roku 1922. (...) Nezaměstnanost se zvýšila, export upadl na polovinu a domácí trh byl podryt náhlým nedostatkem kupní síly lidu. (...) Tomáš Baťa, který zápasil po léta se zlovlnou spirálou stoupajících cen se náhle ocitl v nebezpečné situaci vyvolané opakem - deflací. Byla to slepá ulička pokud šlo o nákup materiálu a katastrofální vlna, která hrozila utopit podnik zvýšením hodnoty bankovních dluhů. Co dělat? (...)

Dělnictvo v továrnách neznalo v podstatě nic, čím se udržuje chod podniku a čím buď roste nebo upadá. Evropské odborové organizace byly součástí politických stran, jejichž stanovisko k průmyslu bylo řízeno marxistickou teorií, s výjimkou politických stran ovlivňovaných katolickou církví a papežskou encyklikou "Rerum Novarum". Převážná část evropské inteligence byla po první světové válce nepřátelská nejen vůči soukromému vlastnictví průmyslových podniků, ale vůči průmyslu vůbec. (...) Majitel čs. průmyslového podniku se uzavíral ve všem, co rozhodovalo o životě podniku do rodinného kruhu. Vedoucí místa byla vyhrazena členům rodiny. Informace o rozhodujících faktech byly přístupné jedině jim. Tuto tradici převzali čs. a evropští průmyslníci od feudální aristokracie. Společenské koležiality, běžné na severoamerickém kontinentu mezi nimi nebylo. V tomto ovzduší jedinou pūdou, na niž se mohli průmyslníci sejit byl Svaz čs. průmyslníků v Praze.

Na podzim roku 1922 hospodářská situace země se zhoršila tak, že Svaz svolal do Prahy poradní sjezd s programem vypracovat pro vládu návrhy na oživení výroby, na obnovu exportu a na odstranění nezaměstnanosti. Baťa se sjezdu zúčastnil od jeho začátku dne 25. srpna 1922. (...) Několik set mužů

představovalo společenskou skupinu složenou z Čechů, Slováků, Němců a Maďarů, náboženskou příslušností katolíky, protestanty a židy, politickou příslušností konzervativce se směsí nacionalismu. Byli vzrušeni, zmateni a rozzlobeni na vládu, kterou obviňovali z deflační politiky ohrožující existenci jejich podniků. Někteří mluvili o návštěvě u ministra financí Dr. Rašina, kterému si stěžovali, že jeho politika je vyhánění z obchodu. Porady trvaly již dva dny a všichni, kdo mluvili, žádali vládu, aby zařídila to a ono. Během obou dnů Tomáš Baťa mlčel, naslouchal a dělal si poznámky. Třetího dne odpoledne se přihlásil o slovo.

Začal hovořit jako neznámý majitel podniku střední velikosti. Když skončil řeč, trvající asi pět minut, změnil se v neznámější osobnost nejen v čs. průmyslu a obchodu, ale i u obyvatelstva republiky. Jeho řeč zněla asi takto: "Pánové, během obou dnů všichni řečníci mne poučili o tom, co má dělat vláda, aby oživila průmysl. Nikdo zde však neřekl, co udělá sám, anebo co by měl dělat on sám. Já nejsem vládou ani politikem. Jsem švec a prodávám boty zákazníkům, mezi nimiž jsou zemědělci. Jeden z nich řekl v prodejně: 'Dostal jsem za obilí polovinu, nekoupím až boty budou také za polovinu'. Pánové, my snížíme ceny našich bot na polovinu a budeme pokračovat v jejich prodeji za polovinu."

Tomáš Baťa nebyl řečníkem. Jeho řeč byla krátká, takže většina shromážděných považovala její konec za začátek. Účinek se však podobal výbuchu bomby. Několik vteřin ticha - a na to smích a sarkastický posměch generálního ředitele největších železáren a dolů v republice, který prohodil: "Pane Baťo, já jsem poznal dost těch, kteří chtěli jet rychlíkem a nakonec jim zbylo sotva na lokálku". "Pane", odsekl Tomáš, "já pojedu expresem".

Všechny informace které jsem o této konferenci dostal, ukazují, že Tomáš v těch rozhodujících dnech neměl přesný plán, jak záměr uskutečnit. Hned po příjezdu do Zlína svolal konferenci vedoucích podniků, kde se vyjádřil asi takto: "Pánové, v této chvíli nevím, kde najdeme úspory ve výši 50%. Jedna věc je mi však jasná: velká krize se nedá řešit malými prostředky. Jestliže je člověk donucen bojovat, nikdo neví předem, co se v něm všechno probudí. Co však víme je, že se v továrně a obchodech mrhá časem, materiálem a lidskými schopnostmi. Musíme pracovat."

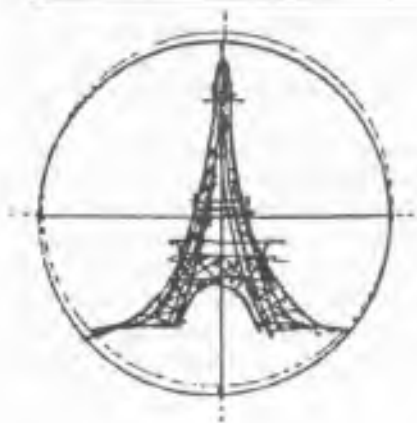
Během prvních dnů uvádějících v akci 50%ní snížení cen, dělnický tovární výbor, ustavený v podniku podle pracovního zákona, přijal Tomášův plán na snížení mezd o 40% doprovázený příslibem na opatření hlavních životních potřeb za polovinu trhových cen. Plán zahrnoval také nájemné v továrních bytech a ceny jídel v závodní jídelně a prohlášení o postupném zvyšování mezd za současného zvyšování produktivity práce a prodeje. Veřejnost byla informována o plánu celostránkovými inzeráty v tisku a plakáty.

Obyvatelstvo se po tomto oznámení vrhlo na Baťovy prodejny útokem, který neměl v obchodě příkladu. (-) Během několika dnů byly sklady vyprázdněny. Z prodejen proudily peníze na zakoupení nového materiálu a na mzdy. Výroba se rozbíhala naplno. (-)

Po letech, když obrovský úspěch Baťova podnikání přiváděl do Zlína národohospodáře a žurnalisty velkých deníků, jeden z nich označil Tomášovo rozhodnutí z roku 1922 za čin génia. Tomášova odpověď mi utkvěla v mysli

tak, že ji slyším dodnes: "Génius? Ano, když se věc podaří, lidé říknou génius. Když se nepodaří, řekne kdekdo jaký je to idiot. Když se octnete ve zlých dobách, génius vám z nich nepomůže. Tehdy vám nezbyvá nic nežli jednat a pracovat".

Zajímavosti z domova i ze světa

Pařížské demokratické spolky - především Sokol, Sdružení bývalých čs. bojovníků v obou válkách, Amitié franco-tchécoslovaque a Česká katolická misie - se oficiálně seskupily v "KOORDINAČNÍM VÝBORU ČESKOSLOVENSKO-FRANCOUZSKÝCH ORGANIZACÍ V PARÍŽI". Předsedou byl zvolen prof. Dr. J. Fišera, místopředsedy Dr. Yvon Lacaze a Ing. A. Stránská, tajemníkem prof. V. Peška. Účelem tohoto výboru je vyjasnit různé otázky a záležitosti v nových podmínkách a perspektivách československo-francouzských vztahů.

▪ Ve čtvrtek dne 7. června 1990 se splnilo poslední přání Jiřího Voskovce. Jeho žena Christiana uložila na Olšanských hřbitovech v Praze urnu s popelem svého manžela vedle urny Jana Wericha. Jiří Suchý a Sylva Langová přednesli při této příležitosti několik úryvků z Voskovcovy korespondence.

▪ Ve dnech 29. 6. - 9. 7. 1990 byla v Československu 30ti členná výprava franc. katolíků, kteří v minulosti podporovali naše pronásledované věřící a posílali do vlasti náboženskou literaturu. Členové výpravy se tak osobně seznámili s lidmi, se kterými si dopisovali více než deset let. Skupinu přijal osobně pan kardinál Tomášek v den svých 91 tých narozenin a poděkoval všem za jejich pomoc, na Velehradě předali franc. katolíci do rukou pana arcibiskupa Vaňáka pamětní knihu, dar kardinála Lustigera.

▪ Skupina osmi českých chlapců opravovala v St.Germain en Laye sestřám z Carmelu kapli. Byli ubytováni ve franc. rodinách a odpracovali zdarma 1300 hodin. Svou pracovitostí a srdečností si získali sympatie všech, se kterými se během pobytu setkali. Přátelé Carmelu umožnili našim chlapcům týdenní pobyt v Taizé a dvoudenní pobyt u moře v Normandii. O jejich práci vyšel 2. srpna dlouhý článek v *Le Courier des Yvelines*

▪ V červenci se konal v Paříži pod záštitou starosty J.Chiraca VII. *Sokolský slet v zahraničí* patrně poslední slet za hranicemi. Znovuzřízení Čs. obce

sokolské ve vlasti umožní mladým generacím navázat na tradice, jež za svého života nesměly poznat.

- K účasti na růžencové pouti v Lurdech ve dnech 1. - 6. října tr. byli pozváni franc. farnostní lidé, kteří v minulosti trpěli za svou věrnost víře v čs. věznicích či psych. ústavech, všichni odsouzení při procesu v Olomouci v r. 1981 a pod. Výlohy s touto výpravou dosáhly částky 40.000 Frs (čs. autobus, stravování a ubytování).

- V minulém čísle *Oběžníku* (dvojčíslo 3/4, léto 1990) jsme neprojevili nadšení nad svedením dálkové dopravy v Praze před Museum, nad novostavbou Nové scény u Nár. divadla, ani nad žižkovskou televizní věží; spíš naopak. A nejsme sami:

Svatý Václav sedí na koni zády k hlavní dálnici země, kterou šílení projektanti vedli středem města (Petr Pithart, Literární noviny č.19, 9.8.90).

První věc kterou jsem viděl po návratu, byla dostavba u Nár. divadla. Ten barák, to je prostě horor, jinak se to nedá říct. Člověk si uvědomí, jak je Praha kompaktní: domy na Václavském náměstí z doby funkcionalismu na Prahu reagují a svým způsobem se do města zařazují. Tyhle nové solitery se snaží od města oprostit a udělat si místa. Jejich autoři vůbec nechápu, v jakém městě se nacházejí. Pak ta televizní věž. (Architekt Z. Zavřel, Holandsko; Respekt č.28, září 1990).

- České ministerstvo životního prostředí se vyjádřilo záporně k zahájení vysílání z žižkovské televizní věže. Při vysílání v pražském smogu nelze totiž vyloučit působení nepříznivých vlivů na lidský organismus.

- Z projevu britské premiérky M. TCHATCHEROVĚ ve Federálním shromáždění v Praze:

Svazky mezi našimi vzdělanci a vědci byly vždy silné. V umění máme vůči vám obrovský dluh, uvedu jen jeden příklad: nejdokonalejší zobrazení Londýna před velkým požárem v roce 1666 lze nalézt mezi rytinami Václava Hollara. Obdivujeme hudbu Dvořáka, Janáčka a Smetany.

Masaryk napsal, že Anglosasové vyjádřili všelidský ideál nejprecizněji a uplatnili jej v praxi lépe, než kterýkoli jiný národ. Pane předsedo, obávám se, že jsme nedokázali tomuto projevu úcty vždy dostát. Zklamali jsme vás v roce 1938, kdy tragická politika usmíření umožnila Hitlerovi zlikvidovat vaši nezávislost

Z projevu k novinářům:

Socialismus je blízký příbuzný komunismu. Spočívá v tom, že právě státu přenecháváte příliš mnoho pravomocí, jednotlivci mají velmi malé pole působnosti. K podobnému druhu vlády nechovám pražádné sympatie. Dobrých sociálních podmínek se nelze dobrat v socialismu. Jen v hospodářství, které vytváří dostatečný zisk, můžete věnovat mnohem více prostředků na zdravotnictví, vzdělání a zabezpečení starých lidí

- V Praze zemřel 15. října 1990 český malíř a grafik Kamil LHOTÁK.

Milí přátelé,

D O T A Z N Í K

než budeme psát dopis otci biskupu Škarvadovi se žádostí o vyslání náhrady za otce Koláře, rádi bychom znali váš názor na budoucí činnost České katolické misie. Pokud vám osud Misie není lhostejný, vyjádřete své názory zatržením okének ANO nebo NE a jen výjimečně, v případě nezbytí, okénko NEVÍM .

Pro zjednodušení a urychlení ankety předejte nebo zašlete laskavě vyplněný dotazník přímo panu Stránskému, členu redakce Oběžníku, na adresu: Vladimír Stránský 5, avenue du Général Leclerc, 94200 Ivry sur Seine.

Děkujeme vám.

DOMNÍVÁTE SE.

• • •

- ŽE ČESKÁ KATOLICKÁ MISIE BY MĚLA POKRACHOVAT VE SVÉ DOSAVADNÍ ČINNOSTI ?
ANO NE NEVÍM
- ŽE JEJÍ VÝZNAM A NÁPLŇ BY MĚLA BÝT POUZE NÁBOŽENSKÁ ?
ANO NE NEVÍM
- ŽE JEJÍ EXISTENCE PŘÍSPĚJE K PROHLoubENÍ DOBRÝCH VZTAHŮ MEZI KRAJANY A JEJICH ORGANIZACEMI VE FRANCII ?
ANO NE NEVÍM
- ŽE JEJÍ ČINNOST PŘÍSPÍVÁ K UDRŽOVÁNÍ A NAVAZOVÁNÍ STYKŮ ČS. SPOLKŮ S FRANCOUZSKÝMI PŘÁTELI ?
ANO NE NEVÍM
- ŽE OTEVŘENÍ DO FRANCOUZSKÉHO PROSTŘEDÍ JE DŮLEŽITÉ PRO KŘESŤANY A CÍRKEV DOMA ?
ANO NE NEVÍM
- ŽE MISIE MŮŽE ÚČINNĚ PŘÍSPĚT K ÚSPĚCHU DESETELETÉ DUCHOVNÍ OBNOVY V ČESKOSLOVENSKU ?
ANO NE NEVÍM
- ŽE MY VE FRANCII BUDEME I NADÁLE POTŘEBOVAT ČESKOU DUCHOVNÍ SLUŽBU PRO NÁS A NAŠE DĚTI ?
ANO NE NEVÍM

▪ Pani Helen E. Roman-Barber vydala prohlášení, že *Světový kongres Slováků* založený v r. 1970 v Kanadě jejím otcem - který tak chtěl přispět k obnovení politické a duchovní svobody na Slovensku - splnil svůj úkol, neboť vytvoření České a Slovenské federativní republiky zaručuje občanům Slovenska zvolit si vlastní způsob života. Nové vedení Světového kongresu Slováků však zastává jiné stanovisko, podporující slovenský separatismus. Romanova rodina a ostatní zakládající členové nechtějí být nadále s novým vedením této organizace spojováni.

▪ *Vyjadřujeme vám hluboké znepokojení nad způsobem, jakým v posledních měsících tisk Čs. strany lidové útočí na své politické soupeře*, píše se v otevřeném dopise biskupů předsednictvu ČSL ze dne 29. září 1990. *Pro stranu, která se hlásí k ideálům křesťanství, platí zásada úcty, korektnosti a taktu ke každému člověku. Církev nesmí a nebude mlčet k tomu, když politici a novináři, hlásící se veřejně k víře, křesťanství ve skutečnosti svými projevy diskreditují* Dopis podepsal mj. i kardinál F. Tomášek.

▪ V září se dožil sedmdesáti let Václav NEUMANN, dirigent České filharmonie. V čele filharmoniků stanul po brilantním Ančerlovi v roce 1968.

▪ Ve středu 21. listopadu 1990 předal Frederico Mayor, generální ředitel OSN v Paříži, cenu Simona BOLIVARA za rok 1990 panu prez. V. Havlovi.

▪ I tady je nálada dušičkově zachmuřená. Při televizních "předvolebních kulatých stolech" se převážně hysteričtí představitelé stran, které nezvítězily v parlamentních volbách, vrhají na OF, že nic neudělalo z toho co slíbilo, že je to "nová totalita", "nová struktura" apod. Skoro z toho má mít divák dojem, že nikoliv KSC, ale OF může za důsledky čtyřicetiletého maraemu a celonárodní pasivity.

Z dopisu z Prahy.

MIMO SEBE, MIMO BOHA

Co běžíš do chléva? V své srdce vejdi kale!
Tam jednou zrodil se, zde Bůh se rodí stále.
Dítě, jež tvoří vše, chce stvořeno být v tobě,
a svého tvůrce tvor celého nosí v sobě.
Človče, v Betlémě že Bůh se stává náš,
tě nespasí, leč to, že ty jej v sobě máš.

Daniel von Czepko

Otec Kolář děkuje touto cestou za peněžní dar, který mu byl předán po posledních bohoslužbách v CENTRE SEVRES. tento dar činí, s dodatečnými příspěvky těch, kdo se posledních bohoslužeb nemohli zúčastnit, celkem

4.128,- franků (!)

a bude použit na předplatné francouzského deníku *Le Monde*, po dohodě s redakcí našeho v současné době nejlepšího katolického časopisu *Teologické Texty*. Ta má totiž už předplacen jiný francouzský časopis (*Documentation Catholique*) a bude tedy docházet k výměně. Podíváte-li se na cenu jednoho čísla *Le Monde* ve Francii a připočtete-li nevyhnutelné poštovné, vyjde vám období, po které bude otec Kolář při četbě francouzských novin myslet na dárce z Paříže. Do té doby by snad už měl být *Le Monde* dostupný přímo v Praze a za stejně dostupný peníz. Zatím stojí např. *Frankfurter Allgemeine* na Můstku 50,- (slovy: padesát) korun!

V Římě dojde ke změnám ve vydavatelské činnosti Křesťanské Akademie: Časopis *STUDIE* po doběhnutí ročníku 1990 přestane vycházet, zůstane jen *Nový Život*. Ten ale bude muset na sebe napříště vydělat a zvýší proto ceny předplatného. Pokud jste ještě příslušnou informaci nedostali, dostanete ji s příštím číslem.

Knižní edice vytiskne ještě překlad "Slovníku biblické teologie" (autor X.-L. Dufour, překladatel o. Kolář). Kniha má vyjít v nákladu 10.000 exemplářů snad začátkem příštího roku a tím by byla i činnost knižního nakladatelství Křesťanské Akademie uzavřena.

Na povánoční setkání mládeže, organizované komunitou z *Taizé* v Praze, podobně jako před rokem ve Vratislavi v Polsku, se chystá na 60.000 mladých z celého světa! Organizace je v plném proudu, přes překážky, dané v prvé řadě nestabilní situací v Československu. Československá televize natočila v listopadu v *Taizé* interview s priorem komunity, *bratrem Rogerem* a toto interview by mělo být vysíláno spolu s dalšími dokumentárními záběry před vlastním setkáním. Má pobídnout pražany k větší ochotě při poskytování přístřeší mladým, kteří do Prahy přijedou často stopem a se dvaceti franky v kapse.

Koordináční výbor československo-francouzských demokratických organizací v Paříži uspořádal 17. listopadu 1990 za přítomnosti Dr. Jaroslava Sedivého, velvyslance ČSFR, "Svátek svobody". Projevy přednesli: Prof. Dr. J. FIŠERA za Sdružení ča. dobrovolníků, Ing. R. RADA za Sokol Paříž, Ing. A. STRÁNSKÁ za Českou katolickou misií a prof. E. V. FAUCHER za L'Amitié Franco-Tchécoslovaque. Dr. SEDIVÝ seznámil přítomné s novými realitami v československé zahraniční politice.

Z projevu paní Ing. A. Stránské (zkráceno):

Milí přátelé, pane velvyslance, vážení hosté,

v nepřítomnosti našeho misionáře - otce Petra Koláře - dovoluji si jménem České katolické misie ve Francii vyjádřit naši radost z toho, že se po tak dlouhé době setkáváme s legálními představiteli svobodného Československa. 42 let je dlouhá doba - alespoň z hlediska lidského života - a mnozí naši přátelé a krajané jsou dnes mrtví, mnozí jsou příliš staří nebo nemocní, aby mohli být dnes s námi. S nimi všemi nás tato radost spojuje. Není dnes ani příležitost ani čas hodnotit toto mimořádné období existence misie jako exilové demokratické organizace - či spíše společenství - a tak snad stačí připomenout jména našich kněží se kterými jsme se setkali. Otce Pavelku jsme my, exil 68, už nezažili, ale poznali jsme Msgr. Parolka a po něm nezapomenutelného otce Bernáčka. Ten nás seznámil s celou krajskou obcí: s Dobrovolníky, Sokoly, s přáteli z okruhu A.F.T., s lidmi nejen z Paříže, ale z celé Francie a vlastně z celého světa. Po jeho odchodu se o chod misie museli starat laici z farní rady - paní Aillet, pan Šmíd, pan Kubů a Stránský - a dělali to dobře: vzpomeňte na symposium v Palaiseau za přítomnosti Dr. Vrány a Dr. Skalického z Řima. Tam se nám také poprvé představil Petr Kolář, tehdy ještě student v Lyonu, náš příští misionář.

Po jeho příchodu se misie ustálila v jezuitském domě Centre Sévres s veškerými možnostmi, jež toto studijní a duchovní středisko poskytuje: přednáškové sály s možností projekce, výstav, schůzí atd. Tam také vybudoval otec Petr knihovnu - vzpomínáme s radostí na prodeje knih a gramodesek všech exilových nakladatelství, na přednášky a koncerty, na všechny ty možnosti, kterých mohly využívat i ostatní spolky a organizace. Také byl zajištěn rychlý přísun informací o tom, co se děje ve vlasti, hlavně po příchodu Ivana Medka do Vídně, který vydával ZPRÁVY O CHARTE a SDĚLENÍ VONSU. Na základě přesných zpráv a adres pronásledovaných lidí jsme založili Fond solidarity a tak množství balíků, léků a knih putovalo domů, a navázala se vzácná přátelství.

Velikým přínosem bylo zapojení našich francouzských přátel. Bez jejich pomoci by se neuskutečnilo mnoho dobrých akcí: nejen díky jejich pomoci finanční, ale hlavně tím, že k nám mohli jezdit a zajišťovat spojení. Takto vzniklá solidarita trvá dosud a bez problémů vstupuje do nových realit, které vznikly před rokem.

Také pro naši misií začíná nějaké nové období, jehož obrysy jsou dosud nejasné. Pro žádný živý organismus - tedy ani pro život člověka, národa nebo společenství neexistuje letopočet nula. Kdykoliv se o to různí ideologové pokusili, vždycky ztroskotali. Ani pro nás rok 1989 není rok nula. Jen se uzavírá jedno období, do kterého bude moci zapustit kořeny období které přichází. Nám, kteří si přinesli z domova křesťanskou tradici, umožnila misie

ji rozvíjet a vychovávat v ní naše děti. Mnozí z nás mají dnes francouzské občanství, ale ke cti být Francouzem se druzí vnitřní radost a uspokojení, že jsme mohli zůstat Čechoslováky. Jak nám řekl při své poslední návštěvě v Paříži náš biskup otec Škarvada: člověk je příslušníkem toho národa, jehož jazykem se modlí.

Pane velvyslanče, vzbudilo-li těch několik vět ve vás zvědavost dovědět se něco o tom jak jsme tu žili, kdokoli z nás je Vám k dispozici. Co se nás týče, chcete-li pravdivě a věrně sloužit zájmům svobodného Československa ve Francii, buďte nám vítán - a můžete s námi počítat.

Přítomnost

názorový list
pro politiku,
ekonomii,
ekologii,
vědu a umění

*Zvládne to český lev?
Nezloží se mu tužka?
Nenalezneme svoji podobu?*

Jednou z radostných událostí, které přinesl náš svobodný kulturní život, je setkání s časopisem Přítomnost. Navazuje na slavný předválečný týdeník Ferdinanda Peroutky. Kromě příspěvků českých autorů (Pithart, Pinc, Sokol, Tůma, Bělohradský, Tigrid, Ježek, Triska, ...) přináší i překlady zajímavých článků ze zahraničního tisku.

Jedinou nevýhodou Přítomnosti je, že je poměrně špatně dostupná. Zájemci si ji mohou zakoupit ve vrátnici CSAV (adresa redakce), předplatit přes PNS nebo přímo v redakci. Adresa redakce je: Národní 3, 111 42 Praha 1.

Četli jsme knihu

Milan Šimečka KRUIHOVÁ OBRANA, Záznamy z roku 1984
(V r.1985 vydal Index, Kolín n.R.)

V šedesátých letech jsem byl pozorným čtenářem diskusí o ekonomické reformě. Sledoval jsem teoretické spory s jistou úctou, věda, že národní hospodářství je komplikovaný organismus a že se s ním musí zacházet opatrně a promyšleně. Už jen představa několika milionů lidí, kteří denně vstupují do pracovních vztahů, zaplňují fabriky, pole, lesy, úřady, dopravu a všechna ostatní pracoviště, odrazovala předem od toho, aby člověk propadl víře v nějaký zázračný reformní recept, který šmahem vyřeší všechny těžkosti.

Teoretické spory mezitím utichly a reforma byla stažena z programu. O to častěji setkávám mezi občany, kteří se brodí denně v ekonomických

absurditách, radikální reformátory a majitele všeplatných receptů na zlepšení chodu národního hospodářství. Jsou všude, na pracovištích, v hospodách i v domácnostech. Jenom ve vládě je jich nedostatek. Slyšel jsem celou řadu originálních ekonomických teorií a radikálních reformních návrhů. Někteří navrhovali vyměnit všechny ředitele, jiní zase všechny ministry, jeden člověk navrhoval zavést trest smrti pro každého, kdo nějakým hloupým rozhodnutím poškodí národní hospodářství. Byli i takoví asociální dravci, kteří chtěli zavést nezaměstnanost, aby si lidé vážili více práce a neřákali se tolik. Slyšel jsem ovšem také mluvit o tom, že nejlepší by bylo celé to sakumprásk zabalit a prodat Bafovi.

Snad nikde na světě není mezi lidem tolik reformátorů národního hospodářství jako u nás. Plyne to asi z toho, že se ekonomiky dotýkáme těsně celým tělem, všichni jsme současně výrobci i spotřebitelé, dodavatelé i odběratelé, podřízeni i nadřízeni, ze tří lidí je aspoň jeden vedoucí. Všichni cítí, jak nic nefunguje jak by mělo, jak vždycky něco chybí, něco se pokazí, někdo nedodal to, co měl, nebo to dodal jinak než měl. Člověka udivuje, že při tom množství reformátorů, které všude potká, se dosud neprosadila u nás nějaká hlubší ekonomická reforma. Možná je to tím, že vysocí státní činitelé nechodí do hospod a nemají tak z permanentní ekonomické diskuse užitek. Obávám se však, že v tom příčina trvání na typech řízení a systémech, které se zřetelně neosvědčily, nevězí. Platíme vědomě všemi nedostatky, neefektivností a technologickým úpadkem za uchování politického statu quo, za nehybnost mocenských poměrů (...)

Pět let jsem mimo jiné pracoval také jako dispečer ve výrobě betonové směsi. Bylo to poměrně malé pracoviště, přehledné a zvládnutelné, několik více či méně technicky zaostalých strojů, dvě desítky aut na rozvoz, nakladače, dodávky materiálu a pod. (...) Ekonomika našeho typu poskytuje i na této úrovni všem jejím účastníkům nevhodní dobrodružství. Třeba takový šlágr denního tisku a stranických usnesení: dodavatelsko-odběratelské vztahy. V dosavadních dějinách lidstva to byly vztahy mezi kupujícími a prodávajícími, v našem typu hospodářství to jsou houštiny příkazů, intervencí, výhrůžek, proseb, podvodů, úplatků, osobních známostí a krajanských sdružení. Na našem malém hospodářství jsme dělali vše, jako bychom nakupovali materiál a vyráběli z něho beton, vedli jsme o tom účetnictví, vyhrožovali dodavatelům sankcemi atd. Jenže to vše byla fiktivní činnost, zůstalo to asi jako relikvie ze starých časů. Dodavatelé neměli většinou zájem prodávat své zboží, my jsme zase prodávali beton v cenách, které nekryly ani materiál. Čím více jsme vyrobili, tím více jsme prodávali, byli jsme výrobci ztrát. Čím větší ztráty jsme vytvořili, tím větší prémie jsme dostali.

K výrobě betonu je zapotřebí vlastně jen cementu, šterkopísku a vody. Je to ten nejjednodušší výrobní proces, jaký si lze představit, asi jak starobylé hrncířství. Přesto se denně stávalo, že se některé ze složek betonu nedostávalo. (...) Dodavatelsko-odběratelskými vztahy cloumaty tajemné síly, nepostizitelné, v ekonomických teoriích dosud nezpracované. Cement například vyráběli v jakési vzdálené cementárně, která měla svůj vlastní vnitřní řád, jako odběratelé cementu jsme v tomto řádu měli naprosto

bevýznamné postavení. Když se přísun cementu zastavil, vysvětlovalo se to tajuplnými pověstmi které přicházely, něco se ucpalo, shořel motor, nebyl proud, byl splněn plán a cementárna neměla zájem ho překračovat, aby jí nebyl v příštím roku zvýšen, nikdy jsme však nedostali žádné vysvětlení. (...) Podobným způsobem se zastavoval přísun šterku. (...) Když byly k dispozici všechny složky, ze kterých se beton vyrábí, pokazilo se něco na stroji nebo se přetrhl podávací pás. Přišli sice opraváři, ale nestálo jim za to se převléknout, protože brzy pojedou autobus a navíc jsou špatně placeni.

A tak se někdy stávalo, že se nepracovalo hodiny, dny i týdny. Zklamaly odběratelsko-dodavatelské vztahy, které jsou ve své podstatě nezávislé na lidské vůli, poruchy v nich se objevují nečekaně jako sluneční skvrny nebo magnetické bouře. Rozhostilo se úlevné ticho, my, osouzení z objektivních příčin k nečinnosti, jsme mohli usednout ke kartám nebo k láhvi vína. (...) Připadal jsem si v takových chvílích jako v kruhu starých rolníků, ti, když déšť rozmočil pole a sníh přikryl celou krajinu, také usedli kolem stolu a pustili se do vyprávění, zatímco ženy draly peří. Proti jevům, které přicházejí shůry, se nedá nic dělat.

Milan SIMEČKA zemřel 24. září v Bratislavě. Zástupci INTERNATIONAL PRESS INSTITUT mu udělili in memoriam Cenu svobody. Ludvík Vaculík se vyjádřil, že jeho zemřelý přítel byl Čechoslovák, což je v této době nezáviděníhodná role: lidem s nemocným srdcem přece lékaři zakazují nosit příliš těžká zavazadla...

Hezkyčesky Od Podlahy

... upozornil pozorný čtenář pány redaktory českých novin, že přes liberálnost nynějších pravidel nemohou ve svých novinách psát *zcelovat*, *zcestí*, *ztrnulý*, nýbrž jen *scelovat*, *scestí*, *strnulý* (Literární noviny č.6, 10.5.1990).

Dále doporučuje nahradit módní výrazy jako např. *poskytovat prostor*, *stávající*, *dopad*, pojmy vhodnějšími: *poskytovat příležitost*, *nynější* (*současný*, *dosavadní*), *důsledek* a pod., což by přineslo vítané opuštění „stávající vyjadřovací ztrnulosti“ a mělo by příznivý „dopad“ na obohacení slovníku.

Posléze přesvědčuje české novináře, že zájmeno *jenž* má ve 4.p.jedn.čísle tvar *ježž*, nikoliv *jenž*. Toto zájmeno prý dělá potíže kdekomu, v minulých letech se tato chyba vyskytovala v českých textech skoro jako pravidlo, nejvíce a nejčastěji však v pařížském *Svědectví*. Např. Petr Král (Paříž) napíše větu: ... *chodec na chodníku stanul před reklamním stojanem... jenž právě zalilo slunce*, místo správného *ježž právě...*, neboť zájmeno se vztahuje k onomu stojanu. V *Lidových novinách* se zase domnívají, že v 1.p.množ.čísle rodu životného je tvar *jež*, takže skloňují ... *muži, jež...*, místo ... *muži, již...* atd.

Z následující tabulky se můžeme snadno přesvědčit, že vztažné zájmeno *jenž* se opravdu skloňuje tak, jak čtenář tvrdí.

Jednotné číslo

	1. p.	2. p.	3. p.	4. p.	6. p.	7. p.
Mužský rod	jenž	jehož	jemuž	jehož, jejž (živ.) jejž (neživ.)	(o němž)	jímž
Zenský rod	jež	již	jíž	jíž	níž	jíž
Střední rod	jež	jehož	jemuž	jež	němž	jímž

Množné číslo

Mužský rod	již (živ.) jež (neživ.)	jichž (jejichž)	jimž	jež	níchž	jimiž
Zenský rod	jež					
Střední rod	jež					

Tedy : Otče náš, *jenž* jsi... ; ... žena, *jež* stála... ; ... chlapani, *již* (kteří) si oblékli... ; ... stařík, *jemuž* dávali... ; ... oslnění nádhrou, *jež* kamsi zmizela, *jíž* jste pozbyl... ; ... věžňové, *jejichž* utrpení... ; ... poměry, v *nichž* se vyvíjely... ; ... listiny, *jimiž* se mohu vykázati... atd.

Pozornost pozorného čtenáře jistě zasluhuje obdiv, ostatní - ti nepozorní - čtenáři chyby buď nezaznamenali nebo je pokládali za malichernost. Co je pro nás ale radostné a povzbuzující: onen pozorný čtenář se nikde nezmiňuje o našem *Oběžníku*. Buď o něm vůbec neví (to se nám ovšem nezdá být možné), nebo podobné chyby v jeho textech nenašel. Bude-li *Oběžník* vycházet i nadále, mohou tedy jeho čtenáři logicky předpokládat, že si *dosavadní* jazykovou kulturu nejen zachovají, ale - díky těmto stránkám, *jež* jsou věnované češtině - její úroveň ještě zvýší.

* * *

Na *Českou katolickou misii* a na *Oběžník* přispěli

Choutka Bernhard A.M. Mainguet

Všem dárcům upřímně PÁN BŮH ZAPLAT!

Ať je smutno - jen když je trochu veselo

Na schůzi pražského výboru HOS bylo jednomyslně odhlasováno, že je třeba veřejně se zastat člena koordinačního výboru HOS Ladislava Lise, který je soustavně napadán v Lidové demokracii.

Ve čtvrtek 31.5.1990 se pět členů HOSu sešlo před budovou ČSL, aby proti konfrontačnímu kurzu ČSL protestovali. Na místo si přinesli vlastnoručně vyrobené plakáty s těmito texty: Bartončík - muž dvou tváří, Nesahejte nám na Ládu Lise, atd. Krátce po příchodu členů HOS vyšlo před budovu ČSL několik pracovníků aparátu ČSL a začali přítomné HOSity slovně napadat, a poté jim rvát z rukou jejich plakáty.

Když pan Šejnosta z ČSL roztrhal panu Janigovi jeho transparent, došlo mezi nimi k slovnímu napadání. Po slovní potyčce která vyvrcholila tím, že pan Janiga na adresu pana Šejnosty poznamenal: „Vy jste asi také estébák“, došlo k tomu, že pan Šejnosta fyzicky napadl pana Janigu. Přičemž předtím, než se pustil do rvačky, si sundal kravatu a odhodil ji stranou. Pravděpodobně proto, aby mu při rvačce nepřekážela. Na pohádku o přetržené kravatě naletěl asi jen málokdo (viz MF 2.6. t.r.).

Po krátké rvačce mezi Janigou a Šejnostou Janiga odešel. Na chodníku v Revoluční zůstali zbylí čtyři členové HOSu, kteří diskutovali s lidovci o obsahu roztrhaných plakátů a o současné neutěšené situaci na FMV. Přivolaná hlídka VB která přijela až po rvačce, nezjistila na diskutujícím hloučku nic závadného. Na otázku, zdali se mu něco stalo, odpověděl pan Šejnosta záporně. Hlídka VB tedy odjela.

Oba tábory se potom v celkem přátelské atmosféře rozloučily a odešly.

*Z prohlášení Pražského výboru HOS
(Hnutí za občanskou svobodu).*

Na konferenci ve Vídni všichni kromě Adama Michníka a mne byli v černých oblecích a kravatách. Adam měl jako obvykle nějakou špinavou košili a já jsem měl tričko s nápisem NEW YORK REVIEW OF BOOKS.

(Alexander Vondra, blízký přítel a poradce Václava Havla, Fórum OF, 22.8. - 28.8.1990).

OBĚŽNÍK – bulletin de la Mission Catholique Tchèque de la région parisienne
Certificat d'inscription n° 52316

Périodique paraissant 6 fois par an, abonnement : 20 F

Editeur responsable : P. Petr Kolář SJ – 35, rue de Sevres, 75006 PARIS – tel. 45 44 58 91

Les abonnements par cheque à l'adresse :

MISSION CATHOLIQUE TCHÈQUE, CCP 201 38 63 M Paris